

Barcelona disposa de 304 centres de culte de les tretze grans religions

És una ciutat de moda per a les confessions que van participar l'estiu passat en el parlament que es va fer al Fòrum

S. PÉREZ / Barcelona
 ● La diversitat religiosa és un fet a Barcelona. Hi ha més de 300 centres de culte que representen les tretze grans confessions existents al món. Convien

catòlics, evangèlics, musulmans, budistes, taoistes, bahaïstes, ortodoxos, mormons, adventistes, sikhs, hinduïstes, jueus i testimonis de Jehovà des de fa anys. La pluralitat religiosa és ja una carac-

terística més de la ciutat que, després d'acollir el Parlament de les Religions l'estiu passat en el Fòrum de les Cultures, s'ha posat de moda a tot el món. «Si ets un referent mundial has d'estar a

Barcelona», diu Francesc Torredeflot, del Centre Unesco. Barcelona té una imatge positiva a l'exterior perquè és «oberta» i «dona una bona acollida a les noves confessions», afegeix.

Una foto fixa de les diferents religions a Barcelona és impossible. La immigració és un dels factors que ha influït en confessions com les orientals, l'islam i el protestantisme, i que ha fet que es visquin continus canvis. Segons Joan Gómez, tècnic de la direcció general d'Afers Religiosos de la Generalitat, «la creació, en els darrers anys, de nous centres no ha estat espectacular». Afegeix que «la novetat ara és l'augment de la dimensió de les comunitats». L'islam serveix d'exemple. L'any 1999 hi havia nou oratoris. Actualment, tot i l'augment de la immigració musulmana, n'existeixen dotze. El portaveu del Consell Islàmic Cultural de Catalunya, Mohamed Halboul, explica que haver aconseguit els oratoris «ha estat una fita» per a una comunitat que ja aplega «unes 50.000 persones, la majoria de les quals són d'origen humil».

Barcelona ha estat el punt d'entrada de les noves religions a Catalunya. Una vegada consolidades en el territori s'han anat estenent a la resta del país. És el cas dels bahaïstes, amb una comunitat que ara té més d'un centenar de membres a Barcelona. El primer centre es va crear a la capital catalana a meitat de la dècada dels cinquanta i ara ja existeixen 17 consells locals a tot Catalunya, segons Lluís Cirera, un portaveu de la comunitat. Aquesta xifra també demostra el continu canvi de les religions, ja que segons l'estudi elaborat per l'equip d'Investigacions en la Sociologia de les Religions (Isor) de la Universitat Autònoma de Barcelona i presentat l'any passat, n'hi ha 12, cinc menys.

L'Església catòlica continua ocupant el primer lloc en nombre de centres de culte. Segons fonts de l'arquebisbat de Barcelo-

DIVERSITAT RELIGIOSA A BARCELONA			
		BARCELONA	CATALUNYA
Font: ISOR (Investigacions en la sociologia de la religió) de la Universitat Autònoma			
Adventisme		2	12
Bahà'i		1	12
Budisme		14	28
Església Catòlica	Parròquies	137	2.091
	Altres centres	96	328
Església dels Sants dels Darrers Dies		3	13
Esglésies Evangèliques		89	341
Esglésies ortodoxes		7	8
Hinduïsmes		10	16
Islam (sufisme)		10 (2)	139
Judaisme		2	2
Sikhs		2	5
Tauisme		5	5
Testimonis de Jehovà		20	141

La implantació a la ciutat

● La presència dels centres religiosos als barris de Barcelona és molt heterogènia. Hi ha, però, esglésies catòliques a tots els districtes de la ciutat. La presència de la resta de les religions és més restrictiva i es basa en tres criteris: nombre de fidels al districte, condicions econòmiques i característiques de l'espai. Els oratoris es troben a Ciutat Vella, Sants, Sant Martí i Gràcia. Segons el portaveu del Consell Islàmic Cultural de Catalunya, Mohamed Halboul, la situació dels centres coincideix amb la de la immigració d'origen musulmà. Les esglésies evangèliques tenen poca presència a l'Eixample i es concentren a Ciutat Vella, Sant Martí, Sant Andreu, Nou Barris, Sants i Gràcia. L'únic centre bahaïsta està situat a les Corts i les dues sinagogues jueves, a Sarrià-Sant Gervasi. La situació dels salons del regne també és diversa. Etsessos a la zona alta de la ciutat (Pedralbes i la Bonanova), els testimonis es troben

a Nou Barris, Horta-Guinardó i l'Eixample. Són unes 60 congregacions que comparteixen els salons del regne. En alguns casos, ho fan fins a cinc comunitats diferents. Els ortodoxos tenen esglésies a l'Eixample, les Corts, Sant Martí i Ciutat Vella. Hi ha dos casos especials. L'Església ortodoxa eslava es reuneix a la parròquia catòlica de Maria Reina i la comunitat romanesa de Sant Jordi es troba a l'església catòlica de Sant Ferran, situada a prop de la plaça Espanya i dirigida pel sacerdot Aurel Bunda.

Els centres budistes se situen al centre de la ciutat. La majoria es troben entre l'Eixample i Ciutat Vella. Gràcia ha estat el lloc triat per l'Associació de Taoisme a Catalunya. Les dues comunitats sikhs es troben a Ciutat Vella i Sants, i els mormons tenen un centre a l'Eixample i oficines a Sarrià. Finalment, una part dels hinduïstes es troben entre Ciutat Vella i Sants.

na, hi ha 137 parròquies i 96 espais religiosos (monestirs i congregacions inclosos). Les esglésies evangèliques ocupen el segon lloc amb 89 centres, segons l'Isor. El portaveu del Consell Evangèlic de Catalunya, Daniel Rodri-

gueu, afegeix, però, que «la xifra ha variat un 2%» ja que s'ha creat com a mínim una església més. La presència dels protestants a Catalunya data del segle XVI. En els darrers anys, a causa de la immigració procedent de Llatinoamè-

rica i l'Àsia, ha augmentat el nombre de fidels i de centres de culte. «A Catalunya hi ha prop de 200.000 protestants», explica. Les comunitats més petites en nombre de fidels són l'hinduïsta, la budista, la taoista i la sikh. Tot i

això, en els darrers deu anys són les que més han proliferat, les que han arribat a una sèrie de ciutadans que veuen la religió com una qüestió més laxa i les més difícils de catalogar. Jueus i testimonis de Jehovà són dues de les

religions més consolidades. Hi ha dues sinagogues —de la Comunitat Israelita i de la Comunitat Jueva Atid de Catalunya— i vint salons del regne i uns 6.000 testimonis, segons Josep Morell, portaveu de la comunitat.

Reservar sòl públic per a les confessions

S.P. / Barcelona

● La regidoria de Drets Civils i Dona defensa la reserva de sòl públic a les zones de nou desenvolupament urbanístic de Barcelona per garantir un espai als centres religiosos. Segons el director de la regidoria, Ramon Lamiel, s'ha proposat a l'Ajuntament que en els nous plans d'equipaments del sector 22@, del passeig de la nova Zona Franca i l'àrea de Sant Andreu-Sagrera es tinguin en compte les futures necessitats d'espai dels grups religiosos de la ciutat i es faci una previsió de sòl. No es tractaria, però, de construir nous equipaments sinó de garantir el terreny. Lamiel afegeix que la regidoria també s'ha plantejat altres solucions, com l'ús religiós dels locals situats als baixos dels pisos destinats a joves construïts a Barcelona. La proposta formulada per Drets Civils s'acosta a la plantejada per la directora d'Afers Religiosos, Montserrat Coll, que ara encara està en fase d'estudi. Convidava els municipis a buscar espais per ubicar centres de culte de les diferents confessions per evitar conflictes com els que ja s'han produït amb els oratoris musulmans a ciutats com Lleida i Badalona. La filosofia de Drets Civils i Dona defuig la idea de portar els centres religiosos fins a l'extraradi o als polígons industrials. Aposta, segons Lamiel, per trobar «el marc idoni perquè les religions es puguin expressar amb llibertat» i «resin en un local decent». El director, a més, posa l'accent en les comunicacions. «Als nous centres s'hi hauria d'arribar amb facilitat, amb metro o autobús», afirma.

Un dels objectius de la regidoria és el diàleg interreligiós, necessari per «evitar conflictes», «afavorir la mediació» i estrenger la relació entre confessions. Drets Civils vol, a més, actualitzar l'estudi sobre religions elaborat l'any 2000 per Investigacions en Sociologia de la Religió (Isor) —el mateix departament que ha fet l'informe de les confessions minoritàries per a la Generalitat—, en què s'afirmava que el 31 de desembre de 1999 hi havia a Barcelona 1.287 equipaments i entitats religioses registrades.

Cerimònia sikh, pregària d'un grup de musulmans i dels membres de l'Església de Canaan. / L.L.C./A.P./M.B.J

Històries de la diversitat

S.P./Barcelona

● La diversitat religiosa a Barcelona té moltes cares. De musulmans que passen pel Raval, dels jueus reformats en una trobada a la comunitat Atid a Sarrià, dels taoistes de Gràcia, dels protestants reunits a l'Església de Canaan a Sants-Montjuïc, dels Testimonis de Jehovà reunits al Palau Sant Jordi, dels catòlics en una missa a la catedral. Imatges quotidianes en una ciutat que aplega fidels de les tretze grans religions del món, que comença a acollir altres grups, més petits, i que va fer una aposta pel diàleg interreligiós amb la celebració del Parlament de les Religions.

Un retrat dels musulmans a Barcelona inclou necessàriament la imatge d'un centre d'oració ple de divendres i d'un poliesportiu a vessar durant el Ramadà. El portaveu del Consell Islàmic Cultural de Catalunya, Mohamed Hal-houl, explica que posar en marxa un oratori no és una tasca fàcil —topen sobretot amb problemes econòmics— però «si hi ha una comunitat que el vol obrir,

ho fa» demanant consell als imams i recollint diners entre els musulmans. «Els oratoris funcionen amb els donatius i el treball de la junta i la comunitat», hi afegeix. Actualment, un grup que viu a Nou Barris està estudiant la manera de posar en marxa un oratori. De moment, estudien el projecte amb altres centres i imams.

L'increment de la comunitat evangèlica fa que cada vegada siguin més visibles. Al costat de les esglésies tradicionals sorgeixen d'altres fruit, en part, de la immigració. Així, coexisteix el protestantisme històric representat per l'Església de Catalunya, la Unió d'Esglésies Baptistes de Catalunya i les Assemblees de Germans amb un nou vessant format per la Federació d'Esglésies Evangèliques Independents, la Societat d'Amics i les Assemblees de Déu, per exemple. Hi conviuen persones de diferents nacionalitats.

Els *bahá'ís* s'autodefinen com a grup multicultural i internacional. De fet, a Barcelona hi ha un petit grup d'iranians

que participen d'una fe que inclou europeus, sud-americans, ciutadans d'ètnia gitana i d'altres. Segons Lluís Cirera, membre de la comunitat, «els *bahá'ís* no tenen problemes per integrar-se als països» perquè consideren que el món no té fronteres. El grup que viu a Barcelona és caracteritzat, a més, pel fet de participar en el diàleg interreligiós. La trobada de diferents religions tampoc és una pràctica aliena als budistes i a les religions orientals. Les facilitats que donen per acostar-se a la pràctica religiosa fan que, per exemple, elaborar un mandala tibetà amb motiu del Fòrum de les Cultures al centre de la ciutat es converteixi en una visita obligada per a ciutadans de totes les religions.

Els Testimonis de Jehovà, en canvi, són els grans desconeguts. El portaveu dels salons del regne de la zona de Barcelona, Josep Morell, lamenta que només els coneixen «per les visites domiciliàries i per les transfusions de sang». Defineix, però, la comunitat com a «honesta i compromesa». Com a

exemple, expressa la tasca que els testimonis van fer per afavorir l'objecció de consciència a l'exèrcit. «Van arribar a ser 300 a la presó», diu. A més d'aplegar milers de persones un cop a l'any al Palau Sant Jordi, Morell afirma que cada setmana hi ha trobades i baptismes de nous fidels.

Una de les dues comunitats sikh de Barcelona no passa per un bon moment. Tot i ser la més antiga i aplegar cada cap de setmana 300 fidels, els sikhs de Sants estan a punt de quedar-se sense local per resar. El centre de Barcelona no compleix les condicions estructurals per acollir una comunitat creixent i, a més, un local que han comprat a l'Hospitalet de Llobregat tampoc «és apte per a la concurrència pública», segons el mateix Ajuntament. Una part dels ortodoxos comparteix els problemes d'espai i es reuneix en esglésies catòliques. Una mostra de l'ecumenisme que també existeix a Barcelona i que es promouen els mateixos capellans amb el permís de l'Arquebisbat.

QUI SON?

Adventisme

► Moviment sorgit de la predicació del baptista William Miller, que anuncia el retorn de Jesucrist entre 1843 i 1844. No va succeir, però tres grups seguidors de Miller van reunir-se per crear l'Església del Setè Dia.

Fe bahalista

► Va sorgir l'any 1884 a Pèrsia. Són seguidors de Bahá'u'lláh, un home nascut a Teheran, que va conèixer la fe per Báb. Van arribar a Catalunya a la dècada dels cinquanta. Els primers centres es van crear a Barcelona i Terrassa.

Budisme

► Creences basades en la figura de Buda, un príncep que va viure al segle VI aC al nord de l'Índia. L'arribada a Catalunya de les tradicions orientals (com l'hinduisme) es relaciona amb els moviments *hippies* dels anys setanta. A les comunitats de Barcelona hi ha una important presència de catalans.

Església catòlica

► Una de les tres branques del cristianisme. Majoritària a l'Estat espanyol i a Catalunya. Es basa en la figura de Jesucrist, fill de Déu. Té una organització jeràrquica dirigida des del Vaticà pel papa Joan Pau II. A Barcelona, el principal representant és l'arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.

Església dels Sants dels Darrers Dies

► Els fidels es coneixen com a mormons. La comunitat va néixer als Estats Units l'any 1830. El seu fundador és John Smith. Tenen la seu catalana a Barcelona. Es van començar a instal·lar a Catalunya a final dels seixanta i ja apleguen uns 2.000 fidels a Barcelona.

Esglésies evangèliques

► Branca del cristianisme. Es va crear després de la reforma duta a terme per Lutet. També es coneixen com a protestants. En els darrers anys ha augmentat la seva presència a causa de la immigració.

Esglésies ortodoxes

► Tercera escissió del cristianisme. Es tracta del conjunt de comunitats orientals que segueixen el ritu bizantí. Divida en quatre patriarcats.

Hinduisme

► No té fundador ni tampoc unes normes uniformes. Aplega totes les estructures i institucions tradicionals, religioses i socials de l'Índia. Barcelona té una comunitat Hare Khrisna, un dels representants de l'anomenat neohinduisme.

Islam

► Va néixer a la Meca durant la primera meitat del segle VII. Mohama (Muhammad) és el seu profeta i la font de l'Alcorà, llibre sagrat musulmà. El Centre Islàmic i l'oratori del carrer Hospital, creats fa tres dècades, van ser els pioners a l'hora d'instal·lar-se a Barcelona.

Judaisme

► Creuen en un únic Déu que els va alliberar de l'esclavitud d'Egipte. El creador també els va revelar la Torà (la llei). Els dos centres catalans es troben a Barcelona. L'arribada d'immigrants argentins jueus ha provocat un augment de fidels jueus.

Sikh

► Religió creada pel guru Nanak al Panjab que recull elements de l'hinduisme i del budisme. Cerca Déu a través del culte i del servei. És una tradició en constant augment.

Taoisme

► Amb el confucianisme i el budisme, és un dels tres corrents més importants del pensament xinès. El Tao-Teking, redactat al segle VI aC, recull la seva filosofia. L'Associació de Taoisme de Catalunya es troba a Barcelona.

Testimonis de Jehovà

► Charles Taze Russell va ser-ne el fundador, el 1880, als Estats Units, després d'abandonar l'adventisme. Fan una lectura estricta de la Bíblia. A Barcelona hi ha unes 60 comunitats. El primer grup de deu testimonis es va instal·lar a Catalunya l'any 1925.